

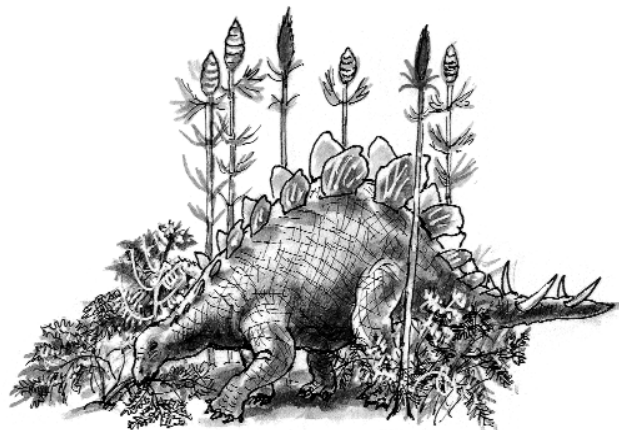
Varrens

natuurboekje
van

herfst 2005

Hoi! Varens bestaan al héél lang, ruim 400 miljoen jaar. Een mens kan zich niet voorstellen hoe lang dát geleden is. Er leefden zeedieren en zeeplanten, maar op het land was het nog kaal en leeg. Varens zijn een van de eerste planten die op het land groeiden. Al die jaren konden ze overleven. Ze hebben dus ook de dino's overleefd. Sommige dino's vulden hun buik ermee. De dino's stierven uit maar de varens niet. Met dit natuurboekje gaan we die oeroude planten eens goed bekijken.

In bloemen zitten zaadjes. Uit zo'n zaadje kan een nieuwe plant groeien. Die ziet er ongeveer zo uit als de oude plant. Varens krijgen geen bloemen met zaadjes. Een varen heeft sporen, net als paddestoelen. Meestal zitten die sporen aan de onderkant van de bladeren, als ronde knoopjes. De sporen vallen uit de knoopjes en worden door de wind meegenomen. Valt zo'n spore op een geschikte plek, dan gaat er geen varen groeien, maar een piepklein plantje, net mos. Niemand die het ziet want het is maar een paar millimeter. In dat piepkleine plantje zitten zaadjes en eitjes. Die komen bij elkaar. Daaruit groeit dan een nieuwe varen.

Dit plantje groeit uit de spore en ligt plat op de grond.

Kijk of je een varen ziet. Vaak groeien varens op plaatsen waar andere planten niet kunnen leven. Onder bomen, in de schaduw of op een muurtje.

Waar staat de varen? _____

Op deze plek kan veel / weinig zon komen.

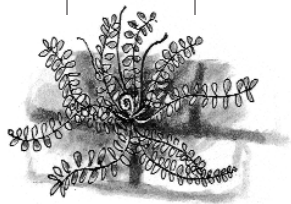
De plek is nogal

- vochtig
- droog

Op deze plek staan veel / weinig varens.

De meeste varens hebben uitrol-bladeren. De bladeren komen opgerold uit de grond en rollen dan steeds verder uit.

Zie je een blad dat nog is opgerold? _____

Bekijk de onderkant van de bladeren. Zie je de sporenknoopjes? Nee? Zoek dan net zo lang tot je een varen met knoopjes vindt.

Bij volwassen varens zijn de sporenknoopjes meestal bruin. Op jonge varens groen.

Wat voor kleur(en) hebben de sporenknoopjes van jouw varen?

_____

Zitten die sporenknoopjes op elk blad?

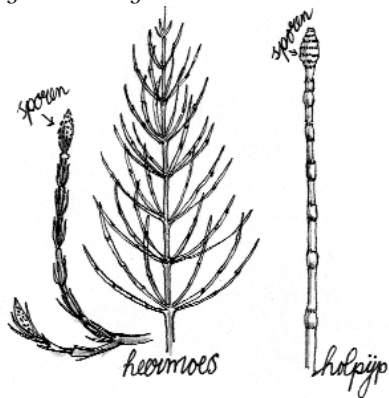
Peuter een sporenknoopje uit elkaar. Wat zie je?

_____

In Nederland zijn bijna 40 soorten varens. Kijk maar of je verschil ziet tussen de varens die je tegenkomt.

Proefje: neem een varenblad met bruine sporenknoopjes. Leg het blad op een wit stuk papier, de knoopjes naar het papier toe. Als je het varenblad de volgende dag voorzichtig weghaalt, zie je de sporen op het papier liggen.

Andere oeroude planten met sporen zijn holpijp en heermoes. Ze worden ook wel legoplanten genoemd omdat je ze makkelijk in stukjes uit elkaar kunt trekken.

Post Esther Gerritzen stuurde een prachtig verhaal over een dood vogeltje. Kleine beestjes eten dode vogeltjes en wij eten dode varkens. Dat is net zoiets, schreef je. Ook Vera van de Donk bedankt voor het mooie verhaal en de tekening over je kat Poekie die in de tuin begraven werd.

En Dropje...? Wat was dát een dropje!

Doe je mee? De tongvaren heeft bladeren in de vorm van lange tongen. Hij groeit op natte muren. Ze

zeggen soms dat-ie vaker groeit op de muren van gereformeerde kerken dan op die van katholieke kerken. Hoe zou dat komen, denk je? Stuur of mail je antwoord voor 20 oktober 2005 naar Het Limburgs Landschap.

Varen-weetje De grootste varen in Nederland is de adelaarsvaren. Die kan groter worden dan jij.

Stichting het Limburgs Landschap
postbus 4301, 5944 ZG Arcen
telefoon [077] 473 75 75
fax [077] 473 75 76

Samenstelling en tekst Ditte Merle
Tekeningen Wil Kroon

*Deze kinderbijlage is mogelijk
gemaakt door de Nationale Postcode
Loterij.*

*Extra natuurboekjes zijn voor scholen
en natuurgroepen gratis te bestellen bij
Het Limburgs Landschap.*